

Urząd Miasta Lublin

Sekretarz Miasta Lublin

Plac Króla Władysława Łokietka 1, 20-109 Lublin, tel.: +48 81 466 2010, fax: +48 81 466 2011
e-mail: sekretarz@lublin.eu, ePUAP: /UMLublin/skrytka, www.um.lublin.eu

ISO 9001:2008
FS 583555

OR-ZU-II.0003.1.70.2015

Lublin, 18 maja 2015 r.

Pan

Tomasz Pitucha

Radny Rady Miasta Lublin

za pośrednictwem

Pana

Piotra Kowalczyka

Przewodniczącego Rady Miasta Lublin

Dotyczy sprawy: BRM-II.0003.70.2015

Szanowny Panie Radny,

odpowiadając na Pana interpelację z dnia 14 kwietnia 2015 r. w sprawie nowego spojrzenia na proces szkolenia członków obwodowych komisji wyborczych, uprzejmie informuję, że naszym wspólnym celem jest, by szkolenia organizowane dla członków obwodowych komisji wyborczych odbywały się na możliwie najwyższym poziomie, a członkowie komisji zostali odpowiednio przygotowani do pełnienia tak ważnej roli.

W odpowiedzi na podniesione przez Pana zarzuty dotyczące przyjmowanych przez członków obwodowych komisji wyborczych praktyk oraz postawione wnioski sugerujące przyjęcie konkretnych rozwiązań pragnę podkreślić, że podstawowym aktem prawnym, wskazującym osobom wchodzącym w skład obwodowej komisji wyborczej, procedury postępowania są Wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych dotyczące zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 10 maja 2015 r., stanowiące załącznik do Uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 9 marca 2015 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 10 maja 2015 r.

Procedury te zostały przedstawione członkom obwodowych komisji wyborczych podczas szkoleń, które odbyły się w dniach od 27 do 30 kwietnia br. Program przygotowanych szkoleń zakładał zaprezentowanie szeregu reguł, które obwodowe komisje wyborcze zostały zobligowane stosować. Zakres przedstawionych członkom zasad był wyznaczony przez przywołany wyżej dokument, program szkoleń obejmował bowiem, obok omówienia kwestii techniczno-organizacyjnych i przedstawienia

kluczowych zapisów Kodeksu wyborczego, zaprezentowanie całości wytycznych. Ponadto, zmieniona została formuła szkoleń:

- 1) najpierw prezentowane były wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych w zakresie zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania, natomiast w drugiej części spotkania następował wybór przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego komisji, tak by z pełną świadomością osoby podejmowały się pełnienia funkcji, która ma szczególne zadania w obwodowej komisji wyborczej;
- 2) w każdym szkoleniu udział brali członkowie kilku komisji; obrona formuła miała na celu zachęcenie osób powołanych w skład obwodowych komisji wyborczych do większej aktywności na szkoleniu. Rozwiązanie to zapewniło, że wskazanie przez trenera właściwego sposobu postępowania w sytuacjach trudnych, przybliżenie regulacji prawnych, które uczestnicy szkoleń wskazywali jako niejasne, trafiło do szerszej grupy odbiorców.

Odnosząc się do wskazanych przez Pana Radnego negatywnych praktyk i postaw członków obwodowych komisji wyborczych, pragnę podkreślić, że dołożono najwyższej staranności, by zgodne z przepisami prawa zasady postępowania zostały szczegółowo przekazane członkom obwodowych komisji wyborczych. Jednocześnie pragnę dodać, że program szkoleń był wzbogacony licznymi przykładami praktycznymi, a jednocześnie wiedza, którą powinni dysponować członkowie obwodowych komisji wyborczych, została im przekazana w sposób przystępny.

W odniesieniu do przedstawionego w Pana interpelacji wniosku o wprowadzenie rotacyjnego cyklu absencji członków komisji, pragnę zwrócić uwagę, że o wymogu obecności określonej minimalnej liczby osób stanowi zarówno ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011 Nr 21, poz. 112), jak i przywołane wyżej wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych. Zgodnie z art. 42 § 3 Kodeksu wyborczego, od chwili rozpoczęcia głosowania aż do jego zakończenia w lokalu wyborczym muszą być równocześnie obecne co najmniej 3 osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej, przy czym jedną z nich powinien być przewodniczący komisji lub jego zastępca, z zastrzeżeniem art. 43. Przywołany art. 43 Kodeksu wyborczego dotyczy przeprowadzenia głosowania w ciągu dwóch dni. Zasada obecności co najmniej 3 osób została powtórzona w Wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych. W myśl tego przepisu, od chwili rozpoczęcia głosowania do czasu jego zakończenia komisja wykonuje swoje zadania w składzie zapewniającym wyborcom udział w głosowaniu bez zakłóceń przy wydawaniu kart do głosowania, ale co najmniej 3 osobowym, w tym zawsze z udziałem przewodniczącego komisji bądź jego zastępcy. Wymóg obecności co najmniej 3 osób z komisji oznacza stałe przebywanie takiej liczby członków w pomieszczeniu, w którym znajduje się urna.

Ustosunkowując się do postulatu dotyczącego konieczności uświadomienia członkom obwodowych komisji wyborczych, że ważna jest każda karta do głosowania, uprzejmie informuję, że podczas przekazania materiałów wyborczych, w tym kart do głosowania, każdy przewodniczący komisji bądź jego zastępca, a także towarzyszący przewodniczącym członkowie komisji po raz kolejny byli informowani m.in. o konieczności ponownego, przynajmniej dwukrotnego policzenia otrzymanych kart do głosowania, jak również stemplowania wszystkich kart przed godzina 7.00 lub tuż po niej.

Obowiązek informowania o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu został wprost uregulowany w Wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych. W myśl tej regulacji, komisja jest obowiązana wyjaśnić wyborcy sposób głosowania w wyborach oraz warunki ważności głosu, zgodnie z informacją umieszczoną na karcie do głosowania, na wniosek wyborcy. Zgodnie z przywołanym przepisem, komisja jest ponadto obowiązana, na prośbę wyborcy niepełnosprawnego, do przekazania ustnie treści obwieszczeń wyborczych w zakresie informacji o zarejestrowanych kandydatach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wytyczne podkreślają zatem wnioskowy charakter czynności, jaką jest przekazanie wyborcy informacji dotyczącej sposobu głosowania. Informowanie wyborcy bez jego wyraźnego wniosku byłoby zatem niezgodne z zasadą wprowadzoną przez uchwałodawcę.

Pragnę w tym miejscu podkreślić, że zasadniczym elementem karty do głosowania jest informacja o sposobie głosowania, a w konsekwencji o ważności i nieważności głosu. Uważna lektura tego pouczenia daje gwarancję, że wyborca nie popełni błędu przy oddaniu głosu.

Zagadnienie warunków ważności głosu stanowił istotny element prezentacji przygotowanych dla członków obwodowych komisji wyborczych. Program szkoleń zakładał przekazanie członkom obwodowych komisji wyborczych reguł, które zobligowane będą zastosować dokonując, na podstawie kart ważnych, ustaleń w zakresie głosów ważnych oraz głosów nieważnych.

Zgodnie z Wytycznymi dla obwodowych komisji wyborczych, komisje zobligowane zostały do dokonania takich ustaleń, kierując się niżej wymienionymi regułami:

- 1) w przypadkach wątpliwych należy przyjmować, że znakiem „x” postawionym w kratce są dwie linie przecinające się, których punkt przecięcia znajduje się w obrębie kratki. Ustalenie, czy znak „x” postawiony jest w kratce, czy poza nią, należy do komisji;
- 2) wszelkie znaki, wykreślenia, przekreślenia, w tym również i znak „x” postawiony przez wyborcę poza przeznaczoną na to kratką, traktuje się jako dopiski, które nie wpływają na ważność głosu. Natomiast wszelkie znaki graficzne naniesione w obrębie kratki, w tym w szczególności zamazanie kratki, przekreślenie znaku w kratce itp. powodują nieważność głosu.

Obwodowe komisje wyborcze zobligowane były uznać, w myśl regulacji zawartych w Rozdziale VI Wytycznych, za nieważny głos, gdy wyborca na karcie do głosowania:

- 1) postawił znak „x” przy nazwisku więcej niż jednego kandydata;
- 2) nie postawił znaku „x” przy nazwisku żadnego kandydata.

Zgodnie z art. 228 i art. 229 oraz art. 270 i art. 271 Kodeksu wyborczego, ustalenia wyników głosowania dokonują obwodowe komisje wyborcze, okręgowe komisje wyborcze sprawdzają natomiast prawidłowość tych ustaleń.

Wobec powyższego, pragnę podkreślić, że wiedza przekazywana członkom obwodowych komisji nie może stanowić nadinterpretacji zapisów regulujących warunki ważności głosu. Tak więc, nie może tu być mowy o sugerowaniu o obligatoryjności uznania głosu za nieważny z powodu niskiej jakości krzyżyka zaznaczonego w kratce przy nazwisku jednego tylko kandydata. Unormowanie dotyczące warunków ważności głosu jest, w swojej prostocie, kompleksowe.

Przytoczona w Pana piśmie próba interpretacji polegająca na uznaniu, że warunek dwóch przecinających się linii jest spełniony również wtedy, gdy można doliczyć się trzech linii, stanowi naruszenie przytoczonych wyżej zapisów Wytycznych

dla obwodowych komisji wyborczych. Zgodnie z Wytycznymi znakiem „x” są bowiem dwie przecinające się linie, nie zaś przynajmniej dwie przecinające się linie. Przyjęcie takiej interpretacji stanowiłoby nadużycie, zastosowanie jej skutkowałoby przecież koniecznością uznania, że przekreślony znak „x” postawiony przy jednym kandydacie stanowi głos ważny - przekreślenie znaku „x” dałoby właśnie trzy linie.

W pełni zgadzam się, że kwalifikacja głosu jako głos nieważny nie może być czynnością pochopną. Dlatego też zagadnieniu temu poświęcona była znaczna część prezentacji Wytycznych. W programie szkolenia założono, że przedstawienie tego zagadnienia będzie poparte licznymi przykładami. Wielka waga czynności, jaką jest rozstrzygnięcie o wyniku głosowania powoduje, że zagadnienie to zajmowało szczególne miejsce w programie szkoleń. Bezapelacyjnie, obwodowe komisje wyborcze były informowane zarówno o konieczności uznawania głosu za nieważny po okazaniu karty wszystkim członkom komisji uczestniczącym w ustalaniu wyników głosowania, jak i o konieczności wykonywania czynności związanych z ustaleniem wyników głosowania w obwodzie w możliwie pełnym składzie. Informacja o niedopuszczalności tworzenia z członków komisji grup roboczych, które wykonywałyby oddzielnie czynności po zakończeniu głosowania, była dodatkowo udzielona podczas przekazania materiałów wyborczych w dniu 9 maja br.

Ponadto, w celu zapobieżenia występowania głosów nieważnych, co do których konieczność uznania za nieważne spowodowałoby posłużenie się nieodpowiednim długopisem – wymagającym rozpisania bądź złej jakości, dla wszystkich obwodowych komisji wyborczych zostały zakupione nowe, dobre jakościowo, nie wymagające rozpisania długopisy żelowe. Każda z komisji otrzymała po siedem sztuk takich długopisów.

Pragnę zapewnić, że przygotowanie wyborów na możliwie najwyższym poziomie było i jest naszym wspólnym celem. Dlatego też dołożono starań, by członkowie obwodowych komisji wyborczych zostali odpowiednio przygotowani. Ponadto, szczególnemu nadzorowi poddano lokale wyborcze urządzone w przedszkolach i żłobkach. Placówki takie zostały doposażone w odpowiednie sprzęty, dzięki którym lokale mogły zostać urządzone w taki sposób, by głosujący mieli stworzone komfortowe warunki dla oddania głosu. Pracownicy Miejskiego Biura do spraw Wyborów w przeddzień głosowania odwiedzili takie lokale, aby ocenić, czy wyposażenie i urządzenie lokali odpowiada warunkom, jakie powinien spełniać lokal wyborczy oraz dokonać ewentualnych zmian.

Sekretarz Miasta Lublin

Andrzej Wojewódzki